

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30.109/2010/3.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Babay Ákos ügyvéd képviselt **felperesnek**, dr. Bíró Gyula Kázmér ügyvéd által képviselt **alperes** ellen megbízási díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságnál 19.G.41.854/2007. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.026/2009/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.026/2009/3. számú ítéletét - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 421.200 (Négyszázhuszonegyezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a peres felek a közöttük fennálló üzleti kapcsolat keretében több megbízási szerződést kötöttek. Ezek alapján a felperes mint az alperes közreműködője az alperes üzletfelei részére hitelkérelmek előkészítésével és benyújtásával kapcsolatos feladatokat látott el.

Az alperes 2005. május 19-én megbízta a felperest a P Kft. hitelkérelmének elkészítésével. A megbízási díjat 200.000 Ft + ÁFA-ban határozták meg, amely a hitelkérelem elkészítésekor és a P Kft-nek történő átadásakor vált esedékessé, továbbá sikerdíjként a hitelszerződésben foglalt összeg 1 %-ára tarthatott igényt.

A felperes a szerződést teljesítette, ennek eredményeként a P Kft. kölcsönszerződést kötött 260,000.000 Ft hitel felvétele céljából, amelynek átutalására végül is nem került sor, mert közben a P Kft.

fizetése képtelenné vált. Az alperes a felperesnek a bruttó 250.000 Ft megbízási díjat kifizette, a sikerdíj kifizetését megtagadta arra hivatkozással, hogy azt maga sem kapta meg a P Kft-től.

2006. február 15-én az alperes megbízta a felperest a B N Kft. részére hitelkérelem elkészítésével, 300.000 Ft + ÁFA, összesen 360.000 Ft megbízási díj ellenében, továbbá a felperes 0,5 % sikerdíjra is jogosulttá vált, amelyet az alperes az összegnek a számlájára megérkezését követő két munkanapon belül volt köteles átadni. A felperes e szerződést teljesítette, a B N Kft. 50,000.000 Ft kölcsönre hitelszerződést kötött. A megbízási díjat a felperes az alperestől megkapta, a sikerdíj fizetésétől a P Kft-vel kapcsolatos szerződésnél ismertetett okból elzárkózott.

2006. második felében az alperes megbízta a felperest M J kecskeméti vállalkozó érdekeltségébe tartozó cégek általános helyzetének felmérésével, és egyéb tevékenységek elvégzésével. Ennek fejében az alperes havi 200.000 Ft + ÁFA összegű átalánydíj fizetését vállalta. A szerződés teljesítését a felperes 2006. decemberében megkezdte és 2007. májusig folyamatosan végezte, ezt követően az alperes M J-el a kapcsolatot megszüntette. M J az alperes részére megbízási díjat nem fizetett, így az alperes sem fizetett a felperes részére.

2007. májusában az alperes megbízást adott a felperes részére E pályázatok benyújtásához szükséges 6 db üzleti terv elkészítésére, darabonként 140.000 Ft + ÁFA megbízási díjért. Az alperes négy üzleti terv ellenértékét kifizette, további kettőt nem teljesített.

2007. szeptember 14-én az alperes a felperes bevonásával az LH Kft. tevékenységének elősegítésére pénzügyi tervek készítését és tanácsadói szolgáltatást vállalt. A felperest megillető ellenszolgáltatás összegét 600.000 Ft-ban határozták meg azzal, hogy a díjról a számlát a felperes az ügyfél által utalt összeg alperes számláján történő jóváírását követő két napon belül állítja ki. A felperes a 600.000 Ft + ÁFA megbízási díjat nem kapta meg.

A felperes a leszállított keresetében összesen 7,365.000 Ft megbízási díj, ennek 2007. október 21-étől járó késedelmi kamata és a költségek megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A követelt összegben belül a P Kft. részére végzett tevékenységgel összefüggésben sikerdíjként bruttó 3,120.000 Ft; a B N Kft. részére végzett tevékenység sikerdíjaként bruttó 300.000 Ft; M J részére végzett tevékenység díjaként 2,880.000 Ft; az E pályázatok díjaként a még ki nem fizetett 336.000 Ft; végül az LH Kft. részére végzett tevékenység díjaként 720.000 Ft megfizetését kérte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy bármilyen jellegű pénzügyi kifizetésre annak függvényében

kerülhetett sor, hogy maga is megkapja az ügyfelektől a megbízási díjat. A saját vagyona terhére a felperesnek megbízási díj fizetését nem vállalta.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 19.G.41.854/2007/31. számú ítéletében az alperest 2,496.000 Ft-ban, ennek 2007. október 21-től járó késedelmi kamataiban marasztalta, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek között a Ptk. 474. §-ának (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés jött létre, amely vállalkozási elemekkel keveredett. A P Kft. és a B N Kft. részére végzett tevékenységek után kikötött sikerdíj nem volt része a megbízási díjnak, az a díjon felüli juttatásként került kikötésre.

Az elsőfokú bíróság a fenti két szerződésnek a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése szerinti értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a felperes mint megbízott feladata az volt, hogy az alperes mint megbízó sikerét előmozdítsa. Ha az alperes oldalán a bevétel mint eredmény elmarad, nincs olyan siker, amelynek eredményéből a felperest mint megbízottat részesíteni lehetne. Mivel sikerdíjat az alperes maga sem kapott, a felperes sikerdíj iránti keresetét e két szerződés tekintetében elutasította.

A M J féle megbízással kapcsolatosan az volt a jogi álláspontja, hogy a felperes 2006. decemberétől 2007. májusáig bezárólag tevékenységet végzett nevezett érdekében, így az átalánydíj 6 hónapra, összesen bruttó 1,440.000 Ft-ban megilleti.

Az E pályázatokhoz kapcsolódóan megállapította, hogy a felperes valamennyi vállalt tevékenységet elvégezte, így a már kifizetett összegben túl további 336.000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest.

Alaposnak találta a keresetet az LH Kft. részére járó bruttó 720.000 Ft megbízási díj tekintetében is.

Így az alperest terhelő marasztalás összegét 2,496.000 Ft-ban és kamataiban határozta meg.

A Fővárosi Ítéltábla a mindkét peres fél fellebbezése folytán hozott 6.Pf.21.026/2009/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő marasztalás összegét 336.000 Ft-ra leszállította, a fennmaradó 7,020.000 Ft és járulékai megfizetésére irányuló kereseti kérelem tekintetében pedig a pert megszüntette és e körben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. Az alperes pergátló kifogását az E pályázatokkal kapcsolatos megbízási szerződés kivételével alaposnak találta. A P Kft. és a B N Kft. részére végzett tevékenység után járó sikerdíj, valamint M J vállalkozó részére végzett tevékenység után a felperest megillető megbízási átalánydíj, végül a LH Kft. részére végzett tevékenység után járó megbízási díj vonatkozásában elfogadta az alperes jogi álláspontját avonatközásban, miszerint a felek a felperest megillető sikerdíj, megbízási díj kifizetését

ahhoz kötötték, hogy az alpereshez magához is befolyjon az ügyfelektől járó megbízási, illetőleg sikerdíj. Mivel az alperes a fenti összegeket az ügyfelektől maga sem kapta meg, a felperessel szembeni fizetési kötelezettsége nem vált esedékessé. Az esedékessé nem vált díjak iránt előterjesztett keresetlevelet a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének f/ pontja értelmében már idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, ezért az alperesnek a másodfokú eljárásban előterjesztett ezirányú kérelme alapján a pert a Pp. 157. §-ának a/ pontja alapján megszüntette, míg az E pályázatokkal kapcsolatban az alperest 336.000 Ft megbízási díjban marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az alperes további 7,020.000 Ft-ban és kamataiban való marasztalását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 478. §-a (1) és (4) bekezdésében, és a 280. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a kereset egy részét jogszabálysértéssel tekintette idő előttinek. Tévesen állapította meg, hogy a P Kft., valamint a B N Kft. részére végzett tevékenység után járó díjkövetelése nem vált esedékessé. Az F/3. sorszám alatt csatolt szerződés 2.1.1. pontja, illetve az F/5. sorszám alatt csatolt szerződés 2.1.1. pontja és a 2.1.2. pontja szerint fix díjra és sikerdíjra tarthatott igényt. A fix díjat az alperes megfizette tekintet nélkül arra, hogy fizetett-e avagy sem részére a szerződő partnere.

Vitatta, hogy a felperesi díjazás esedékességének feltétele volt, miszerint az alperes megbízási díja előbb befolyjon a vele szerződő partnertől. A perbeli megbízási szerződések ugyanis nem utalnak arra, hogy az alperes milyen szerződést kötött a saját szerződő partnerével.

Téves jogi álláspontja miatt a másodfokú bíróság nem foglalt állást a felperes díjazásra való jogosultsága kérdésében, önmagában a követelés esedékességének hiánya alapján bírálta el a jogvitát. A megbízási díjra való jogosultság fennállása esetén ugyanis az esedékesség határozatlansága nem eredményezheti azt, hogy a felperes egyáltalán nem juthat hozzá a díjához. A követelés a Ptk. 280. §-a (1) bekezdésének a/ pontja alapján bármelyik fél részéről esedékessé tehető. A felperes követelése akkor lenne alaptalan, ha a megbízási szerződésben kikötötték volna, hogy felperesi részről eredménynek az minősül, hogy a szerződő partner a hitelt megkapja és az alperesnek ebből díjat fizet. Ilyen kikötést azonban a szerződések nem tartalmaztak.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okból nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy megbízási, illetőleg sikerdíjának esedékességét nem tették függővé attól, hogy az alperessel megbízási jogviszonyban álló ügyfelek kiegyenlítik-e az alperes részére a megbízási, illetőleg sikerdíjat.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a másodfokú bíróság a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szem előtt tartásával helyesen értelmezte a felek között létrejött 1/F/2., 1/F/4., 1/F/8. és 1/F/12. sorszám alatt csatolt szerződésekben írt, a megbízási díj esedékességére vonatkozó kikötéseket. A P Kft. részére végzett felperesi szolgáltatás fix összegű megbízási és sikerdíjáról a szerződés 2.1.1. pontja szerint a teljesítés igazolása után a felperes a számlát jogosult volt kiállítani, azt a megbízó részére átadni. Az alperes mint megbízó viszont azt csak az ügyfél által történt teljesítést követő két munkanapon belül vállalta kifizetni. Ugyanilyen vállalást tartalmazott a B N Kft. részére végzett munkákra vonatkozó megbízási szerződés 2.1.1. pontja, valamint a 2.1.2. pontja is. M J vállalkozó, valamint az LH Kft. részére végzett munkák vonatkozásában a szerződések szerint a felperes a számlát is csak akkor volt jogosult kiállítani, ha az ügyfél az összeget az alperes számlájára átutalta és azon jóváírták.

A Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Az alperesnek a fentebb ismertetett szerződési nyilatkozatait a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint a felperes nem értelmezhetette másként, mint hogy a saját vagyoni eszközei terhére nem kívánta kiegyenlíteni a perbe hozott szerződések szerint a felperest megillető megbízási - és sikerdíjakat. A szerződés tartalma szerint a felek valójában abban egyeztek meg, hogy az egyes ügyfelek részére végzett tevékenység díján, ha az az alpereshez megérkezik, megosztottnak. Mindaddig ezért, amíg a sikerdíjak, illetőleg a kikötött megbízási díjak az alperes számláján az ügyfelektől nem érkeztek meg a felperes megbízási, illetőleg sikerdíj iránti igénye idő előtti.

A Pp. 122. §-ának (1) bekezdése szerint marasztalásra irányuló kereseti kérelemnek csak lejárt követelés érvényesítése végett van

helye. Mivel a felperesnek a felsorolt négy szerződésből eredő és ki nem elégített megbízási és sikerdíj követelése nem járt le, az nem vált esedékessé, ezért a Pp. 122. §-ának (1) bekezdése szerint marasztalásra irányuló kereseti kérelem nem volt előterjeszthető.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a Ptk. 280. §-a (1) bekezdése a/ pontjának megsértését is. A hivatkozott jogszabályhely szerint a teljesítés ideje nincs meghatározva, bármelyik fél a másik fél egyidejű teljesítését követelheti. A perbeli esetben azonban a díjak esedékességének időpontját a felek az ügyfél részéről történő teljesítéshez kötötték, tehát meghatározott volt, így a szerződés a felperes részéről nem volt tetszőlegesen esedékessé tehető.

Amennyiben marasztalási kereset előterjesztésének nincs helye, úgy a bíróság annak sem a jogalapját, sem az összecszerűségét érdemben nem vizsgálhatja, a keresetlevelet a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének f/ pontja szerint idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani; abban az esetben pedig, ha a bíróság a per tárgyalásába bocsátokozott a pert a Pp. 157. §-ának a/ pontja szerint meg kell szüntetni.

Nem sértett ezért jogszabályt a másodfokú bíróság azzal, hogy e kereseti kérelmek tekintetében a pert a Pp. 157. §-ának a/ pontja alapján megszüntette.

Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy a másodfokú bíróság a megítélt 336.000 Ft után nem rendelkezett a késedelmi kamatok megfizetéséről. A másodfokú bíróság ítélete rendelkező részének megfogalmazása nem vitásan egyéb okból pontatlan, de azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtatta meg, a marasztalást 336.000 Ft-ra leszállította az következik, hogy nem érintette ezen tőkeösszeg tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletében a kamatokra vonatkozó rendelkezéseket.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.026/2009/3. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése szerint alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint a felperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megfizetni.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

*A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának
(1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.*

Budapest, 2010.június 1.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

(PBné)